

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קמ"ב ע"א

המזכה לעובר באופנים דלהלן האם קנה?

המזכה לעובר לכשתלד	המזכה לעובר סתם	
לא קנה ¹	לא קנה	לרב הונא
קנה ²	לא קנה	לרב נחמן
קנה	קנה ³	לרב ששת

גר שמת ובזזו ישראל לנכסיו, ושמעו שאשתו מעוברת והחזירו, לבסוף מת העובר ובזזו אחרים את הנכסים, למי שייכים הנכסים, לראשונים או לשניים?

כשהסתפקו הראשונים מהתחלה אם אשתו מעוברת	שמעו הראשונים בשעת ביזה שמת כבר העובר	
לשניים	לשניים ⁴	לאביי
לשניים	לראשונים ⁵	לרבא

¹ ס"ל לרב הונא דכיון שבשעת מעשה קנין, אין העובר יכול לזכות, א"א לעשות שום קנין אז, אפי' אם יאמר שחלות זה הקנין תהיה לכשתלד.

² ס"ל לרב נחמן, דאף שהמזכה לעובר סתם לא קנה, דלאו בר קנין הוא, מ"מ אין דבריו לריק, היות שמזכה לדבר שישנו בעולם, אלא שאינו בר קנין, ולכן אם אמר לכשתלד שתיקן לשונו ואז הוא ראוי לזכות – קנה, ואם לא אמר לכשתלד לא קנה.

³ ס"ל לרב ששת, דעובר כן חשוב בר קנין כמו ילוד.

⁴ ס"ל לאביי דאף שהמזכה לעובר לא קנה, מ"מ בנחלה הבאה מאליה שלא צריך לזכות לו, אלא ממילא היא שלו, בזה כן זוכה העובר. ולכך לא שנא אם שמעו הראשונים שמת העובר, או הסתפקו בזה, אין קנינם כלום, כי במציאות היה עובר.

⁵ ס"ל לרבא שעובר לא קנה אפי' בירושה הבאה מאליה, ולכך תלוי אם בשעת החזקתן היתה החזקתן בתורת ודאי, וכגון ששמעון שמת העובר – שאז חזקת הראשונים טובה היא וקנו הם. אולם אם כבר בתחילה הסתפקו הראשונים אם יש עובר, שאין חזקתן מתחילה בתורת ודאי אלא ברפיון, הדין שהשניים זכו.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קמ"ב ע"א

כהן שהיה נשוי לגרושה, ויש לו ממנה עובר, ומת, האם עבדיו אוכלים בתרומה? [תד"ה בן].

כשיש לו עוד בנים מאשה כשרה	כשאין לו עוד בנים מאשה כשרה	
אינם אוכלים	אינם אוכלים	לר' יוסי ⁶
לרב ששת: אינם אוכלים ⁸ לשמואל: אוכלים ⁹	אוכלים ⁷	לרבנן

בבא בתרא דף קמ"ב ע"ב

היתה מעוברת ומתה, מתי אמרינן שודאי שהעובר מת קודם? [תד"ה דהוא].

כשנעקר העובר כבר לצאת	כשלא נעקר עדיין העובר לצאת	
לא אמרינן	אמרינן	כשמתה ע"י מלאך המות
לא אמרינן	לא אמרינן	כשמתה בידי אדם

במסקנת הסוגיא מה דין המזכה לעובר?

כשהעובר אינו בנו	כשהעובר בנו	
לא קנה ¹⁰	קנה	לר' יוחנן
קנה	קנה	לשמואל

⁶ סברת ר' יוסי שעובר יש לו זכייה, ואפי' שיש שאר אחים, לא יכולים להאכיל מפני חלקו של עובר, דחיישינן למיעוט זכרים בני קיימא.

⁷ דכיון שיש לו בנים אחרים, א"כ לא חיישינן למיעוט זכרים בני קיימא שיורשים, דסמכינן מיעוט מפילות למחצה נקבות. אמנם לשמואל לא צריך להגיע לזה, היות שס"ל שלרבנן אין זכייה לעובר בכלל.

⁸ דס"ל שגם לרבנן יש זכייה לעובר, וכאן ממ"נ בין אם הוא זכר ובין אם הוא נקבה הוא יורש, ולכן לא יכולים העבדים לאכול מחמת המשפחה כולה.

⁹ ס"ל שאין זכייה לעובר, ואוכלים מחמת המשפחה כולה.

¹⁰ אמנם כתבו תוס' בד"ה והילכתא, שדוקא כשצריך לזכות לו, אולם בירושה הבאה מאליה גם עובר זכה [ואף שאינו בנו – וכגון שהעובר אחיו ואין לו ילדים].